

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๕๕ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำนวน ๑๕๕ คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๑๕๕)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๙๗	๖๒.๕๘
หญิง	๕๘	๓๗.๔๒
รวม	๑๕๕	๑๐๐
๒. อายุ		
๒๐-๒๙ ปี	๒๔	๑๕.๔๘
๓๐-๓๙ ปี	๕๙	๓๘.๐๖
๔๐-๔๙ ปี	๔๐	๒๕.๘๑
๕๐ ปีขึ้นไป	๓๒	๒๐.๖๕
รวม	๑๕๕	๑๐๐
๓. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๓	๑๔.๘๔
ปริญญาตรี	๘๒	๕๒.๙๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๕๐	๓๒.๒๖
รวม	๑๕๕	๑๐๐
๔. ตำแหน่งงาน		
พนักงานราชการ	๗๔	๔๗.๗๔
พนักงานจ้างตามภารกิจ	๖๗	๔๓.๒๓
ลูกจ้างชั่วคราว	๑๔	๙.๐๓
รวม	๑๕๕	๑๐๐
๕. รายได้		
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๓๐	๒๔.๕๒
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๔๕	๒๙.๐๓
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๔๖	๒๙.๖๘
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒๖	๑๖.๗๗
รวม	๑๕๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักกฏธรรมาภิบาลของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอตากลิ จังหวัดนครสวรรค์” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๘ รองลงมาเป็นหญิง จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๒

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๓๐ – ๓๙ ปี จำนวน ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๖ รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี จำนวน ๔๐คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๑ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๐ – ๒๙ ปีจำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๘

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๙๐รองลงมาคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๖ และน้อยที่สุดคือ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๔

ตำแหน่งงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่ง พนักงานราชการ จำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๗๔ รองลงมามีตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๓ และที่น้อยที่สุดมีตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๓

รายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๘ รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ – ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๕คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๓ และที่น้อยที่สุดมีรายได้ ๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๗

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ ๔ ด้าน คือ ๑. ฉันทะ ความพอใจ ๒. วิริยะ ความเพียร ๓. จิตตะ การเอาใจฝักใฝ่ และ ๔. วิมังสา การใช้ปัญญาใคร่ครวญหาเหตุผล

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม

(n=๑๕๕)

การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์	การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ฉันทะ ความพอใจ	๓.๓๙	๐.๖๒๓	ปานกลาง
๒. วิริยะ ความเพียร	๓.๒๙	๐.๖๑๓	ปานกลาง
๓. จิตตะ การเอาใจฝักใฝ่	๓.๑๘	๐.๖๘๖	ปานกลาง
๔. วิมังสา การใช้ปัญญาใคร่ครวญหาเหตุผล	๓.๓๐	๐.๕๕๘	ปานกลาง
รวม	๓.๒๙	๐.๔๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๒๙, S.D. = ๐.๔๘๖) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลัก
 อภิบาลธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
 ฉันทะ ความพอใจ

(n=๑๕๕)

ลำดับ	ด้านฉันทะ ความพอใจ	ระดับการปฏิบัติงานตามหลัก อภิบาลธรรม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตรงกับความรู้ ความสามารถ	๓.๕๐	๐.๙๗๖	มาก
๒	ให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มาติดต่อสอบถามในงานที่ท่าน รับผิดชอบ	๓.๕๔	๐.๘๗๐	มาก
๓	มีความรักในงานของตนเอง	๓.๕๐	๐.๙๖๙	มาก
๔	ปฏิบัติงานด้วยความรักและเอาใจใส่	๓.๔๑	๐.๙๑๐	มาก
๕	ยินดีทำงานอย่างเต็มความสามารถเมื่อประชาชนมา ติดต่อราชการ	๓.๔๕	๐.๙๙๔	มาก
๖	มีความรับผิดชอบในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ	๓.๓๒	๑.๐๔๔	ปานกลาง
๗	พร้อมที่จะรับคำแนะนำหรือคำติชมในงานที่ รับผิดชอบ	๓.๒๑	๑.๐๖๓	ปานกลาง
๘	มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ	๓.๒๕	๑.๑๕๓	ปานกลาง
๙	มีการจัดระเบียบ การให้บริการ	๓.๔๑	๑.๐๔๓	มาก
๑๐	มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์	๓.๓๔	๑.๐๕๓	ปานกลาง
รวม		๓.๓๙	๐.๖๒๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอภิบาล
 ธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านฉันทะ ความพอใจ ($\bar{X}$ =
 ๓.๓๙, S.D. = ๐.๖๒๓) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานปฏิบัติงานด้วยความรักและเอาใจใส่ ไม่รู้สึก
 เหนื่อยล้าต่องานของตัวเอง มีความชื่นชอบต่อหน้าที่ของตน และเกิดความภาคภูมิใจในงานของตนเอง
 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลัก
 อิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
 วิริยะ ความเพียร

(n=๑๕๕)

ลำดับ	วิริยะ ความเพียร	ระดับการปฏิบัติงานตามหลัก อิทธิบาทธรรม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่	๓.๒๘	๐.๙๙๘	ปานกลาง
๒	ทำงานตามแผนงานเสร็จสมบูรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย	๓.๔๑	๐.๘๙๕	มาก
๓	พยายามปฏิบัติงานที่รับผิดชอบจนสำเร็จ แม้จะมีอุปสรรค	๓.๖๑	๑.๐๓๔	มาก
๔	ยินดีเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อปฏิบัติงานที่ค้างไว้	๓.๒๕	๑.๐๗๑	ปานกลาง
๕	หากมีงานที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกินเวลา			
	ราชการ ยินดีอุทิศเวลาให้กับงานด้วยความเต็มใจ	๓.๐๑	๑.๒๕๖	ปานกลาง
๖	เมื่อได้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชาจะรีบปฏิบัติงานนั้น โดยทันที	๓.๓๒	๐.๙๓๖	ปานกลาง
๗	สนใจเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่	๓.๒๖	๑.๐๑๒	ปานกลาง
๘	อดทนอดกลั้นและเอาชนะความยากลำบากใน การแก้ปัญหา	๓.๒๘	๑.๐๗๘	ปานกลาง
๙	ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นเพื่อสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสำหรับการปรับปรุงให้ดีขึ้น	๓.๑๙	๑.๑๓๓	ปานกลาง
๑๐	เรียนรู้และยอมรับข้อผิดพลาดอย่างจริงจังพร้อม ทั้งทำการแก้ไขให้ถูกต้อง	๓.๓๐	๐.๙๗๕	ปานกลาง
	รวม	๓.๒๙	๐.๖๑๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านวิริยะ ความเพียร ($\bar{X}$ = ๓.๒๙, S.D. = ๐.๖๑๓) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ตั้งใจทำงานจนสำเร็จแม้มีอุปสรรคต่องานของตนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเสมอ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลัก
 อภิบาลของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านจิต
 ติ การเอาใจฝักใฝ่

(n=๑๕๕)

ลำดับ	จิตติ การเอาใจฝักใฝ่	ระดับการปฏิบัติงานตามหลัก อภิบาล		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี	๓.๓๕	๑.๐๑๗	ปานกลาง
๒	ตรวจสอบความเรียบร้อยของงานเมื่อทำงานเสร็จอยู่ เสมอ	๓.๓๙	๑.๐๐๙	ปานกลาง
๓	การปฏิบัติงานต้องใช้สมาธิ ทักษะและเอาใจใส่งานที่ ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	๓.๓๒	๑.๐๑๑	ปานกลาง
๔	เอาใจใส่ต่อการให้บริการแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	๓.๐๘	๑.๐๗๘	ปานกลาง
๕	ถือว่าความรับผิดชอบต่อนหน้าที่เป็นสิ่งสำคัญ	๓.๑๗	๑.๐๒๕	ปานกลาง
๖	มีความตรงต่อเวลาและการรักษาเวลาในการ ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ	๓.๑๗	๐.๙๒๗	ปานกลาง
๗	ในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อเกิดกรณีที่ไม่สามารถ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง จะขอคำแนะนำจาก ผู้บังคับบัญชาเสมอ	๓.๑๓	๑.๐๑๗	ปานกลาง
๘	เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่	๓.๐๐	๑.๐๑๓	ปานกลาง
๙	ตรวจตราดูความเรียบร้อยของงานที่ทำเสมอ	๓.๐๖	๐.๙๔๔	ปานกลาง
๑๐	การปฏิบัติงานมีการแบ่งเวลาอย่างชัดเจน	๓.๑๓	๐.๙๑๗	ปานกลาง
รวม		๓.๑๘	๐.๖๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอภิบาล
 ธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านจิตติ การเอาใจฝักใฝ่
 ($\bar{X}$ = ๓.๑๘, S.D. = ๐.๖๘๖) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน
 ระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลัก
 อธิบาธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
 วิมังสา การใช้ปัญญาไคร้ครวญหาเหตุผล

(n=๑๕๕)

ลำดับ	วิมังสา การใช้ปัญญาไคร้ครวญหาเหตุผล	ระดับการปฏิบัติงานตามหลัก อธิบาธรรม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และสามารถจัดการ ปัญหาได้ดี	๓.๓๗	๐.๙๘๑	ปานกลาง
๒	องค์กรของมีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นและ วางแผนการปฏิบัติงานต่างๆ ร่วมกันเสมอ	๓.๒๕	๐.๙๒๘	ปานกลาง
๓	ยึดประโยชน์ของประชาชน มากกว่าประโยชน์ของ องค์กร	๓.๓๒	๐.๙๙๘	ปานกลาง
๔	รับฟังปัญหาจากประชาชนที่มาติดต่อราชการเพื่อนำ ข้อมูลมาปรับปรุง และแก้ไข	๓.๑๐	๑.๑๑๒	ปานกลาง
๕	ปฏิบัติงานอย่างรอบคอบและป้องกันความผิดพลาดใน การทำหน้าที่เสมอ	๓.๒๘	๑.๐๓๗	ปานกลาง
๖	ปฏิบัติงานด้วยเหตุผล และใช้หลักความถูกต้อง มากกว่าความรู้สึกส่วนตัว	๓.๔๗	๑.๐๔๖	มาก
๗	มีการทำสรุปการปฏิบัติงานทุกครั้งอยู่เสมอ	๓.๓๕	๑.๐๘๐	ปานกลาง
๘	ไต่รตรงและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน อยู่ตลอดเวลา	๓.๒๘	๑.๐๑๖	ปานกลาง
๙	คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงาน และแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วยเหตุผล	๓.๓๙	๐.๙๓๖	ปานกลาง
๑๐	นำความรู้ที่ได้จากการทำงานครั้งที่ผ่านามาเพื่อเป็น เกณฑ์ปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป	๓.๑๙	๑.๒๑๗	ปานกลาง
รวม		๓.๓๐	๐.๕๕๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอธิบา
 ธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านวิมังสา การใช้ปัญญาไคร้
 ครวญหาเหตุผล ($\bar{X}$ = ๓.๓๐, S.D. = ๐.๕๕๘) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่พยายามทำงานให้ถูกหลักการของทางราชการ
 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ เพศของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ **จำแนกตามเพศ**

(n=๑๕๕)

การปฏิบัติงานตาม หลักอิทธิบาทธรรม	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๙๗ คน)		หญิง (๕๘ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ฉันทะ	๓.๓๓	๐.๖๓๓	๓.๕๐	๐.๕๙๖	-๑.๖๑๐	๐.๑๑๐
๒. วิริยะ	๓.๒๘	๐.๖๓๓	๓.๓๑	๐.๕๘๒	-๐.๓๗๘	๐.๗๐๖
๓. จิตตะ	๓.๐๙	๐.๖๙๗	๓.๓๔	๐.๖๔๓	-๒.๒๒๘*	๐.๐๒๙
๔. วิมังสา	๓.๒๘	๐.๕๙๕	๓.๓๓	๐.๔๙๑	-๐.๕๖๙	๐.๕๗๐
รวม	๓.๒๔	๐.๔๙๘	๓.๓๗	๐.๔๖๐	-๑.๕๗๑	๐.๑๑๘

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t – test แบบข้อมูล ๒ กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า เพศของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน (Sig. = ๐.๑๑๘) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เพศของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านจิตตะ แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านฉันทะ วิริยะ และวิมังสา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ อายุของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ **จำแนกตามอายุ**
(n=๑๕๕)

การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
ฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๕๖	๓	๐.๔๕๒	๑.๑๖๘	๐.๓๒๔
	ภายในกลุ่ม	๕๘.๔๒๖	๑๕๑	๐.๓๘๗		
	รวม	๕๙.๗๘๒	๑๕๔			
วิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๙๕	๓	๐.๐๖๕	๐.๑๗๐	๐.๙๑๗
	ภายในกลุ่ม	๕๗.๖๖๙	๑๕๑	๐.๓๘๒		
	รวม	๕๗.๘๖๓	๑๕๔			
จิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๗๙	๓	๐.๑๖๐	๐.๓๓๕	๐.๘๐๐
	ภายในกลุ่ม	๗๒.๐๕๕	๑๕๑	๐.๔๗๗		
	รวม	๗๒.๕๓๔	๑๕๔			
วิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๗๘	๓	๐.๒๒๖	๐.๗๒๓	๐.๕๔๐
	ภายในกลุ่ม	๔๗.๒๐๒	๑๕๑	๐.๓๑๓		
	รวม	๔๗.๘๘๐	๑๕๔			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๒๘	๓	๐.๐๔๓	๐.๑๗๘	๐.๙๑๑
	ภายในกลุ่ม	๓๖.๓๐๙	๑๕๑	๐.๒๔๐		
	รวม	๓๖.๔๓๘	๑๕๔			

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า อายุของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๙๑๑) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อายุของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ระดับการศึกษาของบุคลากรต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ **จำแนกตามการศึกษา**

(n=๑๕๕)

การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
ฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๘๙๗	๒	๐.๙๔๘	๒.๔๙๑	๐.๐๘๖
	ภายในกลุ่ม	๕๗.๘๘๕	๑๕๒	๐.๓๘๑		
	รวม	๕๙.๗๘๒	๑๕๔			
วิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๕๙	๒	๐.๒๘๐	๐.๗๔๑	๐.๔๗๘
	ภายในกลุ่ม	๕๗.๓๐๔	๑๕๒	๐.๓๗๗		
	รวม	๕๗.๘๖๓	๑๕๔			
จิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๕๐	๒	๐.๗๒๕	๑.๕๕๑	๐.๒๑๕
	ภายในกลุ่ม	๗๑.๐๘๔	๑๕๒	๐.๔๖๘		
	รวม	๗๒.๕๓๔	๑๕๔			
วิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๘๒	๒	๐.๔๙๑	๑.๕๕๑	๐.๒๐๗
	ภายในกลุ่ม	๕๖.๘๙๘	๑๕๒	๐.๓๐๙		
	รวม	๕๗.๘๘๐	๑๕๔			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๙๐	๒	๐.๕๔๕	๒.๓๔๔	๐.๐๙๙
	ภายในกลุ่ม	๓๕.๓๔๗	๑๕๒	๐.๒๓๓		
	รวม	๓๖.๔๓๘	๑๕๔			

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า ระดับการศึกษาของบุคลากรต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๐๙๙) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการศึกษาของบุคลากรต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ตำแหน่งงานของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง

(n=๑๕๕)

การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
ฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๒๐	๒	๐.๐๖๐	๐.๑๕๒	๐.๘๕๕
	ภายในกลุ่ม	๕๙.๖๖๓	๑๕๒	๐.๓๙๓		
	รวม	๕๙.๗๘๓	๑๕๔			
วิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๘๓	๒	๐.๔๔๑	๑.๑๗๗	๐.๓๑๑
	ภายในกลุ่ม	๕๖.๙๘๑	๑๕๒	๐.๓๗๕		
	รวม	๕๗.๘๖๓	๑๕๔			
จิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๖๗	๒	๐.๓๓๔	๐.๗๐๖	๐.๔๙๕
	ภายในกลุ่ม	๗๑.๘๖๗	๑๕๒	๐.๔๗๓		
	รวม	๗๒.๕๓๔	๑๕๔			
วิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๐๙	๒	๐.๑๕๕	๐.๔๙๔	๐.๖๑๑
	ภายในกลุ่ม	๔๗.๕๗๑	๑๕๒	๐.๓๑๓		
	รวม	๔๗.๘๘๐	๑๕๔			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๘๐	๒	๐.๑๙๐	๐.๘๐๑	๐.๔๕๑
	ภายในกลุ่ม	๓๖.๐๕๘	๑๕๒	๐.๒๓๗		
	รวม	๓๖.๔๓๘	๑๕๔			

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าตำแหน่งงานของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๔๕๑) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ตำแหน่งงานของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ รายได้ของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ **จำแนกตามรายได้**

(n=๑๕๕)

การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
ฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๗๔	๓	๐.๗๙๑	๒.๐๘๑	๐.๑๐๕
	ภายในกลุ่ม	๕๗.๔๐๙	๑๕๑	๐.๓๘๐		
	รวม	๕๙.๗๘๒	๑๕๔			
วิธียะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๖๒	๓	๐.๔๘๗	๑.๓๐๕	๐.๒๗๕
	ภายในกลุ่ม	๕๖.๔๐๑	๑๕๑	๐.๓๗๔		
	รวม	๕๗.๘๖๓	๑๕๔			
จิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๑๓	๓	๐.๔๗๑	๑.๐๐๐	๐.๓๙๕
	ภายในกลุ่ม	๗๑.๑๒๑	๑๕๑	๐.๔๗๑		
	รวม	๗๒.๕๓๔	๑๕๔			
วิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๔๑	๓	๐.๑๑๔	๐.๓๖๑	๐.๗๘๑
	ภายในกลุ่ม	๕๗.๕๓๙	๑๕๑	๐.๓๘๕		
	รวม	๕๗.๘๘๐	๑๕๔			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๕๓	๓	๐.๒๘๔	๑.๒๐๗	๐.๓๐๙
	ภายในกลุ่ม	๓๕.๕๘๔	๑๕๑	๐.๒๓๖		
	รวม	๓๖.๔๓๘	๑๕๔			

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่ารายได้ของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๓๐๙) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ตำแหน่งงานของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษายอมรับ ปฏิเสธ	
๑.	เพศ	การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	-๑.๕๗๑	-	๐.๑๑๘	-	✓
๒.	อายุ	การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	-	๐.๑๗๘	๐.๙๑๑	-	✓
๓.	ระดับการศึกษา	การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	-	๒.๓๔๔	๐.๐๙๙	-	✓
๔.	ตำแหน่งหน้าที่	การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	-	๐.๘๐๑	๐.๔๕๑	-	✓
๕	รายได้	การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม	-	๑.๒๐๗	๐.๓๐๙	-	✓

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้ของบุคลากรที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ภาพรวมโดยไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการ พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมือง ตากลี อำเภอดากลี จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๓ ปัญหา อุปสรรค ของการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม
ของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอดากลี จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
๑.	บางครั้งผู้บริหารได้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ และบุคลากรไม่มีความเสียสละที่จะปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากงานที่ได้รับมอบหมาย	๒๓
๒.	บุคลากรขาดแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานทำให้งานบางอย่างช้า	๒๔
๓.	ขาดความสามัคคีรวมแรงรวมใจในการปฏิบัติงาน	๑๓
๔.	ขาดความรับผิดชอบใส่ใจต่อการให้บริการแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	๑๘
๕.	การปฏิบัติงานของบุคลากรไม่ค่อยรอบคอบและขาดการป้องกันความผิดพลาดในการทำหน้าที่เสมอ	๑๐

ตารางที่ ๔.๑๔ แนวทางการพัฒนาการประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของ
บุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอดากลี จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	จำนวน
๑.	การมอบหมายงานให้บุคลากรต้องให้ตรงต่อความรู้ความสามารถ และบุคลากรควรเสียสละรวมแรงรวมใจกันปฏิบัติงานนอกเหนือจากงานประจำเพื่อประโยชน์ขององค์กร	๒๑
๒.	ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน	๑๔
๓.	ควรประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรเห็นความสำคัญของงานในองค์กร	๑๕
๔.	บุคลากรทุกคนควรเอาใจใส่รับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ในการบริหารประชาชน	๒๓
๕.	ควรให้การอบรมความรู้ความเข้าใจสร้างแรงจูงใจต่อบุคลากรให้มีจิตอาสาบริการประชาชน	๑๖
๖.	ควรมีการจัดการประชุมเพื่ออบรมความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากร เพื่อให้ได้พัฒนาวิธีการในการป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติงานของบุคลากร	๒๓

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลัก อิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอตากลิ จังหวัดนครสวรรค์

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอตากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้สอบถามดังนี้คือ การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม คือ ในด้านฉันทะ ความพอใจ ในด้านวิริยะ ความเพียร ในด้านจิตตะ การเอาใจฝักใฝ่ และในด้านวิมังสา การใช้ปัญญา ใคร่ครวญหาเหตุผล นำมาประยุกต์ในการปฏิบัติงานอย่างไร ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๘ รูปหรือคน

ด้านฉันทะ ความพอใจ บุคลากรเทศบาลปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงาน พึงพอใจในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานด้วยความ ซื่อซอบมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุจุดมุ่งหมาย^๑และความจริงใจ พอใจตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับ ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีความรับผิดชอบและพร้อมให้คำแนะนำปรึกษาและร่วมแก้ไขปัญหของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ^๒ใช้วิธีการสร้างความพึงพอใจให้บุคลากรมีความสุขกับการทำงาน โดยวิธีการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้กับคนในองค์กรบนหลักการของการบริหารพัฒนา ปลุกฝังคุณธรรมทางจิตใจให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันวาเกิดประโยชน์กับตนเองครอบครัวและสังคมโดยรวมอย่างไร^๓อีกทั้งยังปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ จริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ แม้งานนั้นจะมีปัญหาอย่างมาก แต่ก็สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ถึงจะใช้เวลานานก็ตาม^๔ ในการทำงานนั้น มีความพอใจในตำแหน่งหน้าที่ สนุกใจที่จะทำงาน ไม่ว่างงานนั้นๆ จะใช้เวลาเป็นปีกว่าจะสำเร็จ ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ สนุกใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดกำลังสามารถแม้ว่างานนั้นจะเหน็ดความสามารถแต่ก็ทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี^๕ พอใจกับตำแหน่งหน้าที่การงาน พอใจกับเงินเดือนที่ได้รับ มีความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ มีส่วนร่วมในการทำงานด้วยความจริงใจ พร้อมทั้งให้คำปรึกษากับประชาชน ด้วยความเต็มใจ^๖มีความพอใจในการทำงาน เห็นอกเห็นใจผู้มาติดต่อขอรับบริการ และให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำกับประชาชน ไม่ว่าประชาชนนั้นจะมาปรึกษาเรื่องอะไรก็พร้อมที่จะให้คำปรึกษา^๗ทำงานด้วยความเต็มใจ เพราะมีหน้าที่การงานที่ดี พึงพอใจที่จะทำงาน จริงจังกับงานที่ปฏิบัติ มีความรับผิดชอบ และพร้อมให้คำแนะนำกับประชาชน ช่วยไกล่เกลี่ยปัญหาที่เกิดขึ้น^๘

^๑สัมภาษณ์ พระครูนิยุตติวิจิตร, เจ้าอาวาสวัดทุ่งทะเลทราย, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^๒สัมภาษณ์ พระมหาวิทย์ ญาณสาโร, เจ้าอาวาสวัดอินทรมณี, ๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^๓สัมภาษณ์ นางเพลินพิศ ศรีภพ, นายกเทศมนตรีเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^๔สัมภาษณ์ นายบรรเลง ลิ่มมาลินันท์, ประธานสภาเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^๕สัมภาษณ์ นายไพรัตน์ คล้ายบุญ, ปลัดเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^๖สัมภาษณ์ นางอารีย์ อนุธรรมนธ์, พนักงานราชการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^๗สัมภาษณ์ นายบุญเสริม เอี่ยมจิตร, หัวหน้าชุมชนรจนา, ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๘สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ โพธิ์มูล, หัวหน้าชุมชนหัวเขาตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า บุคลากรเทศบาลต้องมีพึงพอใจในตำแหน่งหน้าปฏิบัติงานด้วยความชื่นชมมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุจุดมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ มีความสุขกับการทำงาน พัฒนาปลูกฝังคุณธรรมทางจิตใจให้บุคลากรทุกคนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันวาเกิดประโยชน์กับตนเองครอบครัวและสังคมโดยรวมอย่างไร

ด้านวิริยะ ความเพียร บุคลากรเทศบาลปฏิบัติงานในบางครั้งงานที่ได้รับมอบหมายต้องใช้ระยะเวลาในการทำงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็ไม่ย่อท้อมีความเพียรพยายาม ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย^๙ และปฏิบัติงานได้สม่าเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากมีความอดทน เพียรพยายามจะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ^{๑๐} ปฏิบัติงานด้วยความเพียรพยายามแม้ว่างานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ก็ไม่ท้อถอยพยายามจนงานสำเร็จ เมื่อรับมอบหมายงานมาแล้วไม่ละงานจะใช้เวลาสั้นหรือยามก็พร้อมที่จะทำงานนั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย^{๑๑} และมีความมานะบากบั่นไม่เกียจคร้านต่อการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง เรียนรู้และยอมรับความผิดพลาดอย่างจริงใจ พร้อมที่จะทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง^{๑๒} การปฏิบัติงานนั้นเจ้าหน้าที่มีความขยันอดทนและตั้งใจทำงานและฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นเพื่อสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตัวเองให้ดีขึ้น^{๑๓} ถ้าสู้งานไม่ท้อถอยแม้ในขณะที่ปฏิบัติงานนั้นจะเกิดภาวะกดดันอย่างมาก สามารถประสานงาน กับสายงานเกี่ยวข้อง และทุ่มเทเวลาความสามารถเพื่อให้งานที่รับมอบหมายมานั้นสำเร็จลุล่วง^{๑๔} มีความเพียรที่จะแนะนำ ชักจูงเพื่อนร่วมงานให้เห็นความสำคัญของงาน ให้เพื่อนร่วมงานปฏิบัติงานด้วยความเพียร ไม่ท้อถอย และให้เพื่อนร่วมงานช่วยกันทำงานที่ได้รับ ให้สำเร็จตามที่ตั้งไว้^{๑๕} ปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายงาน มีความอดทน อดกลั้น เอาชนะความยากลำบากในการทำงาน ขยันอดทน ตั้งใจทำงานตามหน้าที่ของตนเองที่ได้รับด้วยความเพียร จนสามารถทำงานให้เสร็จตามเป้าหมายของสถานีตำรวจ^{๑๖}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ต้องพัฒนาความขยัน โดยพัฒนาความเพียรให้เกิดขึ้น สร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคนว่างานในองค์กรเป็นงานที่ทำท้าทายความสามารถ ทำท้าทายความเพียรพยายาม ที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความเต็มใจ ยินดีเสียสละเวลาของตัวเองเพื่องานที่ปฏิบัติสำเร็จลุล่วงด้วยดี

^๙ สัมภาษณ์ พระครูนิยุตติวิจิตร, เจ้าอาวาสวัดทุ่งทะเลทราย, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระมหาวิทยา ญาณสาโร, เจ้าอาวาสวัดอินทรมณี, ๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางเพลินพิศ ศรีภพ, นายกเทศมนตรีเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายบรรเลง ลีมาลินันท์, ประธานสภาเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายไพรัตน์ คล้ายบุญ, ปลัดเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นางอารีย์ อนุธรรมนธ์, พนักงานราชการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายบุญเสริม เอี่ยมจิตร, หัวหน้าชุมชนรจนา, ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ โพธิ์มูล, หัวหน้าชุมชนหัวเขาตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ การทำงานของบุคลากรเทศบาลนั้นไม่ว่างานนั้นจะยากขนาดไหน ต้องใช้ระยะเวลานานเท่าไร ก็เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ทำงานมีจิตใจที่แน่วแน่ที่จะให้งานนั้นสำเร็จไปด้วยดี^{๑๗} และยังใส่ใจ ในการปฏิบัติงาน มีความใฝ่รู้ในสิ่งเกี่ยวข้องกับงานอยู่ตลอด รับรู้ และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มกำลังสามารถแม้ว่างานนั้นจะมีอุปสรรค ก็ตาม ก็เอาใจใส่ปฏิบัติงานจนเสร็จสิ้น^{๑๘} ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดอ่อน ไม่ปฏิบัติงานแบบฉาบฉวย ปฏิบัติงานด้วยจิตใจอ่อนโยนสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จ มีความจริงใจต่อผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน เมื่อพบปัญหาที่พร้อมที่จะแก้ไขไปด้วยกัน^{๑๙} ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีใจรักที่จะทำงาน ชยัน อดทน ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ สนใจในการปฏิบัติงานโดยไม่ใส่ใจ สนใจถึงปัญหาอุปสรรคอันเป็นเหตุให้เสียกำลังใจในการทำงาน^{๒๐} ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเองในเรื่องของการตรงต่อเวลา และรักษาเวลาในการปฏิบัติงานทุกครั้ง การปฏิบัติงานในแต่ละครั้งต้องมีการแบ่งเวลาในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวก ความคล่องตัว ในการปฏิบัติงาน^{๒๑} มีความรู้ความเข้าใจงานในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาใช้เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และต้องถือว่าความรับผิดชอบงานในหน้าที่เป็นสิ่งจำเป็น และต้องปฏิบัติให้ดี ประชาชนจะได้รู้สึกปลอดภัย^{๒๒} ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลต้องใช้ความคิดอย่างรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อเกิดกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเองได้ ผู้ปฏิบัติต้องขอคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชา เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือถ้าเกิดก็ให้มันน้อยที่สุด^{๒๓} ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ สนใจ เอาใจใส่ ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบงานในหน้าที่อย่างดีที่สุด มีความรู้ความเข้าใจงานในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี รวมถึงต้องมีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญในการมาติดต่อของประชาชนทุกเรื่อง^{๒๔}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ในการปฏิบัติงานหากเราเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ผลของงานก็จะออกมาดี เกิดความผิดพลาดน้อย เพราะว่า การเอาใจใส่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การสร้างจิตสำนึกในการทำหน้าที่ของตน พึงระลึกอยู่เสมอว่างานที่เราทำเป็นงานที่เกิดประโยชน์กับตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ เมื่อมีความรอบรู้แล้วว่าผลที่ตามมาจะเกิดประโยชน์กับหลายคน จะทำให้เรามุ่งมั่นทำความด้วยความรอบครอบ ความผิดพลาดก็จะน้อยตามไปด้วย

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูนิยุตวิจิตร, เจ้าอาวาสวัดทุ่งทะเลทราย, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระมหาวิทยา ญาณสาโร, เจ้าอาวาสวัดอินทรมณี, ๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางเพลินพิศ ศรีภพ, นายกเทศมนตรีเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายบรรเลง ลีมาลีนันท์, ประธานสภาเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายไพรัตน์ คล้ายบุญ, ปลัดเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นางอารีย์ อนุธรรมนธ์, พนักงานราชการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายบุญเสริม เอี่ยมจิตร, หัวหน้าชุมชนรจนา, ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ โพธิ์มูล, หัวหน้าชุมชนหัวเขาตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

ด้านวิมังสา การใช้ปัญญาวิเคราะห์เหตุผล บุคลากรของเทศบาลต้องปฏิบัติงาน ต้องมีการวิเคราะห์ หรือไตร่ตรองขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อถูกต้อง จะได้ปฏิบัติงานไม่ ผิดพลาด ทำให้งานสำฤทธิ์ผลดังเป้าหมายที่ตั้งไว้^{๒๕} ปฏิบัติงานต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติงาน ร่วมกับผู้บังคับบัญชาในเรื่อง การปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเสมอ ควรวิเคราะห์ถึงผลดีและผลเสียที่ อาจจะเกิดขึ้นก่อนเสมอ^{๒๖} ปฏิบัติงานต้องมีการประชุมร่วมกับผู้บังคับบัญชาในการสรุปผลการ ปฏิบัติงานทุกครั้ง และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยเหตุผล มากกว่าความรู้สึกส่วนตัว^{๒๗} ปฏิบัติงานควรมีการ รับฟังปัญหา ข้อมูลข่าวสารหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานของตน หรือหน่วยงาน^{๒๘} ปฏิบัติงานต้องมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหรือหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมา ปรับใช้ให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น^{๒๙} ปฏิบัติงานต้องพยายามหาสาเหตุ วิธีป้องกันและ แก้ไขปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงาน^{๓๐} ปฏิบัติงานต้องไตร่ตรองและตรวจสอบ ข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น^{๓๑} ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน และหาแนวทาง วิธีการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ^{๓๒}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการประชุม เพื่อระดมความคิดเห็นและวางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกันเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานทันต่อ เหตุการณ์ และพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยไตร่ตรองใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยเหตุผล จะได้นำไปสู่การ ทบทวนการทำงาน การดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งตัว เอง องค์กร และประชาชน

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูนิยุตวิจิตร, เจ้าอาวาสวัดทุ่งทะเลทราย, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระมหาวิทยา ญาณสาโร, เจ้าอาวาสวัดอินทรมณี, ๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางเพลินพิศ ศรีภพ, นายกเทศมนตรีเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายบรรเลง ลีมาลินนท์, ประธานสภาเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายไพรัตน์ คล้ายบุญ, ปลัดเทศบาลเมืองตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

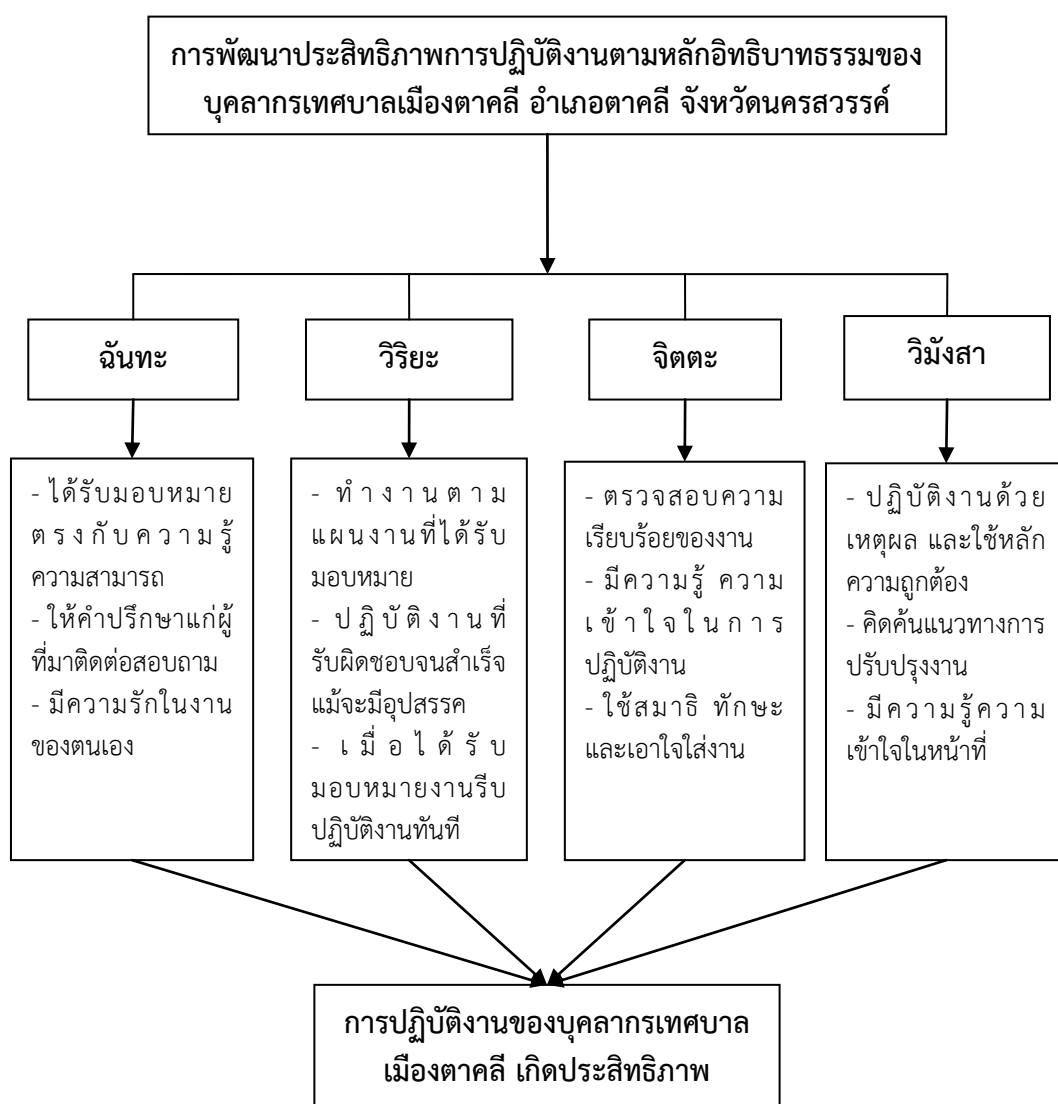
^{๓๐} สัมภาษณ์ นางอารีย์ อนรรฆนนท์, พนักงานราชการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายบุญเสริม เอี่ยมจิตร, หัวหน้าชุมชนรจนา, ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ โพธิ์มูล, หัวหน้าชุมชนหัวเขาตากลิ, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอริยบทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอริยบทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลิ อำเภอดากลิ จังหวัดนครสวรรค์ สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ อธิบายได้ดังนี้ การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลัก
 อิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ว่า

การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมีความรู้
 ความสามารถอีกอย่างหนึ่งการปฏิบัติงานของบุคลากร ที่มีความมุ่งหมายให้ประสบผลสำเร็จได้จึงควร
 ยึดหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเอามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพราะฉะนั้นหลักธรรมที่ทำให้
 ประสบผลสำเร็จคือ หลักอิทธิบาท ๔ คือ ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งที่ตนรับผิดชอบดูแล มีความ
 รักความพอใจในงาน พึงพอใจในตำแหน่งและหน้าที่ ความเต็มใจปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบ วิริยะ
 ความพากเพียรพยายามปฏิบัติในสิ่งที่ตนรับผิดชอบดูแล รักที่จะปฏิบัติและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลา
 ประารถนาจะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานที่เรารับผิดชอบไปสู่ผลสำเร็จ จิต
 ตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่ มีความเอาใจใส่ในงานมากขึ้นคิดค้นวิธีการปรับปรุงงาน
 ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ วิมังสา ความหมั่นสอดส่องพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบกำหนด
 ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน การพิจารณาไตร่ตรองงานอย่างรอบคอบ ความเสียสละยึดประโยชน์ส่วนรวม
 ขององค์กร หาเหตุผลของสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่เพื่อจะไม่ให้เกิดความผิดพลาดภายหลัง อย่างไรก็ตาม
 ยังมีบุคลากรเทศบาลต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในองค์กรให้มากขึ้น เพราะเทศบาลเป็นงานที่ต้อง
 เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม การทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
 มากยิ่งขึ้นยังต้องอาศัยคุณธรรมแห่งอิทธิบาท ๔ คือ

ด้านฉันทะ บุคลากรเทศบาลต้องมีพึงพอใจในตำแหน่งหน้าที่ ปฏิบัติงานด้วยความชื่น
 ชอบมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุจุดมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ มีความสุขกับการทำงาน พัฒนาปลูกฝัง
 คุณธรรมทางจิตใจให้บุคลากรทุกคนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันวาเกิด
 ประโยชน์กับตนเองครอบครัวและสังคมโดยรวม

ด้านวิริยะ ต้องพัฒนาความขยัน โดยพัฒนาความเพียรให้เกิดขึ้น สร้างความรู้สึกให้เกิ
 ดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคนว่างานในองค์กรเป็นงานที่ทำท้าทายความสามารถ ทำท้าทายความเพียรพยายาม
 ที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความเต็มใจ ยินดีเสียสละเวลาของตัวเองเพื่องานที่
 ปฏิบัติสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ด้านจิตตะ ในการปฏิบัติงานหากเราเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ผลของงานก็
 จะออกมาดี เกิดความผิดพลาดน้อย เพราะว่า การเอาใจใส่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การ
 สร้างจิตสำนึกในการทำหน้าที่ของตน พึงระลึกอยู่เสมอว่างานที่เราทำเป็นงานที่เกิดประโยชน์กับ
 ตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ เมื่อมีความรอบรู้แล้วว่าผลที่ตามมาจะเกิดประโยชน์กับ
 หลายคน จะทำให้เรามุ่งมั่นทำความด้วยความรอบคอบ ความผิดพลาดก็จะน้อยตามไปด้วย

ด้านวิมังสา ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการประชุมเพื่อระดมความ
 คิดเห็นและวางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกันเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ และ
 พัฒนาการปฏิบัติงาน โดยไตร่ตรองใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยเหตุผล จะได้นำไปสู่การทบทวนการ
 ทำงาน การดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งตัวเอง องค์กร
 และประชาชน